

Eindrapport

**ACTUALISERENDE QUICK SCAN BESCHERMDE PLANTEN-
EN DIERSOORTEN FASE 2 VAN HONDERDLAND TE WESTLAND**

Adviesbureau

Mertens

Eindrapport

ACTUALISERENDE QUICK SCAN BESCHERMDE PLANTEN- EN DIERSOORTEN FASE 2 VAN HONDERDLAND TE WESTLAND

rapportnr. 2016.2228

juli 2016

In opdracht van:
Rho-adviseurs
Postbus 150
3000 AD ROTTERDAM

Adviesbureau Mertens B.V.
Bureau voor natuur, ruimtelijke
ordening en ecotoxicologie

Bezoekadres: Dr. Willem Dreeslaan 1 te Bennekom
Postadres: Postbus 367, 6700 AJ te Wageningen

T: 0317-428694
M: 06-29458456

E: info@adviesbureau-mertens.nl
I: www.adviesbureau-mertens.nl

© Adviesbureau Mertens BV, Wageningen, 2016.

Deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming vrij worden vermenigvuldigd. De verzamelde data zijn alleen te gebruiken voor het hier geschetste onderzoek en mogen niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
1.1 INLEIDING.....	2
1.2 HONDERDLAND TE WESTLAND	2
1.3 DOELSTELLING VAN HET ONDERZOEK.....	4
1.4 OPBOUW RAPPORT.....	4
2. BESCHERMDE PLANTEN- EN DIERSOORTEN	5
2.1 FLORA- EN FAUNAWET	5
2.2 WET NATUURBESCHERMING	6
2.3 RODE LIJST	6
3. METHODE	7
4. RESULTAAT INVENTARISATIE EN BEOORDELING	8
4.1 BESTAANDE GEGEVENS	8
4.2 FLORA	9
4.3 VLEERMUIZEN	9
4.4 OVERIGE ZOOGDIEREN	10
4.5 BROEDVOGELS.....	10
4.6 AMFIBIEËN	10
4.7 VISSSEN	11
4.8 REPTIELEN.....	11
4.9 OVERIGE.....	11
5. SAMENVATTENDE CONCLUSIE.....	12
GERAADPLEEGDE LITERATUUR.....	14
BIJLAGEN	15
1. PLANGEBIED	16
2. BEGRIPPEN	17

1. INLEIDING

1.1 Inleiding

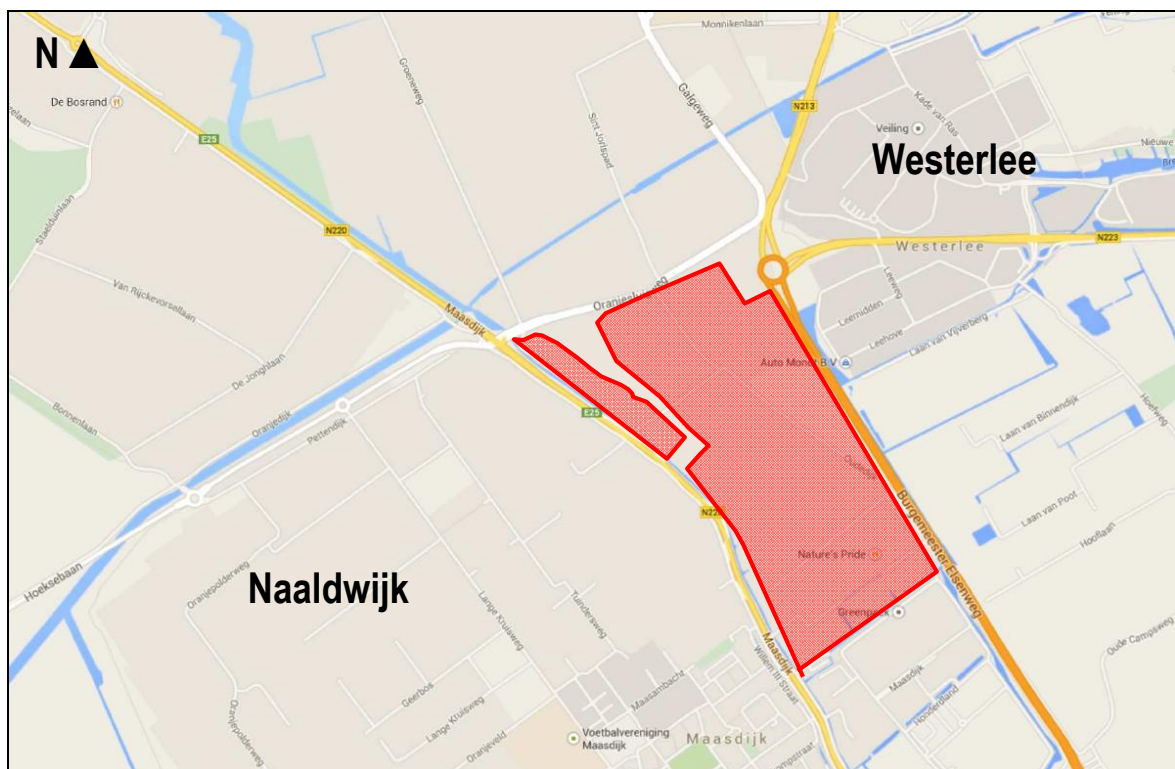
Er is het voornemen voor de realisatie van een bedrijventerrein (genaamd Honderdland, fase 2) ten noordoosten van de Maasdijk. De eventuele aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten vormt een te onderzoeken aspect omdat met de plannen effecten kunnen gaan ontstaan op deze soorten. Op grond hiervan heeft Rho adviseurs te Rotterdam aan Adviesbureau Mertens B.V. uit Wageningen gevraagd om een actualiserend verkennend onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van wettelijk beschermde soorten en om bij het eventueel voorkomen hiervan, aan te geven hoe hiermee dient te worden omgegaan. In dit rapport worden de resultaten van deze verkenning gepresenteerd.

1.2 Honderdland te Westland

Het onderzoek is gebaseerd op de uitgangspunten zoals verwoord in het voorontwerpbestemmingsplan. In figuur 1 is de verbeelding opgenomen van het plangebied (zie bijlage 2 voor de exacte begrenzing en plansituatie). Fase 2 van Honderdland te Westland bestaat uit:

- Bedrijventerrein in het zuiden (gedeeltelijk braak en één bedrijf).
- Woonbebouwing en enkele bedrijven langs de Maasdijk, tussen de Oranjesluisweg en het gebied rond de kruising Blauwhek en Maasdijk,
- Een glastuinbouwgebied met enkele woningen en tuinen in het resterend plangebied (reeds gedeeltelijk gesloopt),

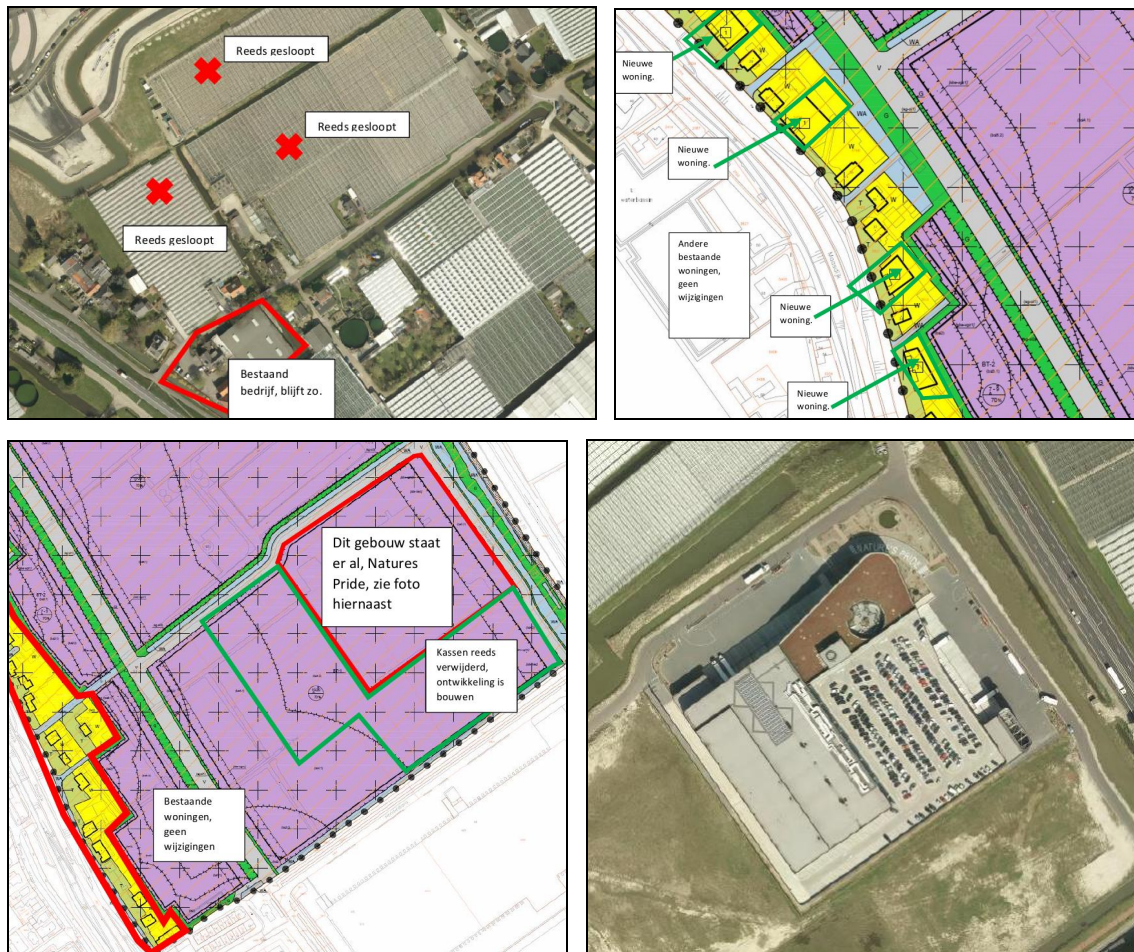
In het plangebied van fase 2 van Honderdland zijn verder diverse watergangen gelegen.

Figuur 1. Globale ligging plangebied fase 2 van Honderdland te Westland.

Figuur 2. Impressie van de plannen fase 2 van Honderdland te Westland.

Figuur 3. Nadere wijzigingen fase 2 van Honderdland te Westland.

1.3 Doelstelling van het onderzoek

De doelstelling van het onderzoek is tweeledig. Enerzijds wordt inzichtelijk gemaakt welke wettelijk beschermde natuurwaarden in het kader van de soortbescherming van planten- en diersoorten te verwachten zijn. Anderzijds worden de consequenties van deze aanwezigheid voor de planontwikkeling weergegeven. Gelet op de opdracht genoemd in de inleiding en de doelstelling, is het van belang dat de volgende vragen worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde planten- en diersoorten komen mogelijk voor ter plaatse van en in de directe omgeving van het plangebied?
2. Welke verwachte wettelijk beschermde planten- en diersoorten ondervinden nadelen van de plansituatie?
3. Hoe dient te worden omgegaan met eventuele negatieve effecten van de plansituatie op wettelijk beschermde planten- en diersoorten?

1.4 Opbouw rapport

Na een korte uitleg over de soortbescherming (hoofdstuk 2) komen achtereenvolgens aan de orde:

- De onderzoeksmethode (hoofdstuk 3).
- Een beschrijving van de aanwezigheid van beschermde soorten (hoofdstuk 4).
- Een beoordeling van de effecten op beschermde soorten (hoofdstuk 5).

In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van de gebruikte definities en afkortingen.

2. BESCHERMDE PLANTEN- EN DIERSOORTEN

2.1 Flora- en faunawet

In 1992 is de Flora- en faunawet geïntroduceerd ter vervanging van onder andere de Vogelwet en Jachtwet 1954. Deze wet is vanaf juli gefaseerd 1999 in werking getreden. In de Flora- en faunawet zijn regels gegeven over de bescherming van de in het wild levende planten- en diersoorten, mede ter uitvoering van de soortbescherming in de Europese Richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn). Deze soortenbescherming van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn geïntegreerd in de Flora- en faunawet. Deze soortenbescherming houdt in dat handelingen zoals het doden, opzettelijk verontrusten, verstoren of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen, holen, nesten, eieren van dieren en het uitgraven, plukken en vernietigen van groeiplaatsen van planten verboden zijn.

Een ruimtelijke ingreep kan gepaard gaan met negatieve effecten op planten en dieren. Om een ruimtelijk plan tot uitvoering te kunnen brengen die negatieve effecten heeft op beschermde soorten, is in een aantal gevallen een ontheffing van het Ministerie van Economische Zaken noodzakelijk. Om een dergelijke ontheffing te kunnen verkrijgen, moet aangetoond worden dat de voorgenomen ruimtelijke ingreep geen afbreuk zal doen aan de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten. Qua mate van bescherming kan onderscheid worden gemaakt in de volgende drie beschermingsregimes.

Algemeen voorkomende soorten (categorie 1: lichte bescherming)

Voor algemeen voorkomende soorten zoals haas, egel, veldmuis, bruine kikker of gewone pad geldt sinds begin 2005 een algemene vrijstelling. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd als zij worden geschaad op voorwaarde dat met deze soorten goed omgegaan wordt: zij mogen niet onnodig gedood of gewond worden en activiteiten dienen buiten de kritieke periode plaats te vinden.

Minder algemeen voorkomende soorten (categorie 2: matige bescherming)

Voor soorten die minder algemeen voorkomen als eekhoorn, steenmarter, levendbarende hagedis en diverse soorten orchideeën geldt dat een ontheffing vereist blijft bij ruimtelijke ingrepen die negatieve effecten voor deze soorten hebben. Een uitzondering hierop kan gemaakt worden als wordt gewerkt volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n gedragscode geeft een sector of initiatiefnemer zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bij het hebben van een gedragscode voor de minder algemeen voorkomende soorten is alleen nog een ontheffing nodig voor werkzaamheden die niet conform de gedragscode worden uitgevoerd.

Strikt beschermde soorten (categorie 3: strikte bescherming)

Voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan, vanwege de Vogelrichtlijn te beschermen vogelsoorten en soorten die zijn opgenomen bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (o.a. ringslang, hazelworm, boommarter, das en waterspitsmuis) geldt dat een ontheffing alleen wordt verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat en er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

2.2 Wet natuurbescherming

Naar verwachting wordt 1 januari 2017 de Nieuwe Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet integreert de Flora- en faunawet, Boswet en Natuurbeschermingswet 1998 tot één wet. Deze wet implementeert tevens de Vogel- en Habitatrichtlijn en andere verdragen in het nationaal natuurbeschermingsrecht. Het bevoegdheid van deze nieuwe wet is Gedeputeerde Staten van de Provincie(s) waar een project wordt gerealiseerd. Gedeputeerde Staten kunnen deze bevoegdheid ook overdragen conform lid 7 van deze wet. De Nieuwe Wet natuurbescherming sluit aan bij de internationale kaders zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn. De soortbescherming richt zich dan ook op de bescherming van plant- en diersoorten die genoemd zijn in deze richtlijnen. Een uitzondering hierop vormt een deel van de Rode Lijst soorten (zie paragraaf 2.3). Deze soorten zullen wel worden beschermd via de Nieuwe Wet natuurbescherming. Daarnaast geldt de algemene zorgplicht, zoals deze ook al geldt onder de Flora- en faunawet. Indien een plan resulteert in negatieve beïnvloeding van een soort of soorten kan ontheffing worden verleend conform artikel 3.3 van de Nieuwe Wet natuurbescherming voor soorten van artikel 3.1 en 3.2 (Vogelrichtlijnsoorten). Ontheffing kan worden verleend conform artikel 3.8 van de Nieuwe Wet natuurbescherming voor soorten van artikel 3.4 en 3.6 (Habitatrichtlijnsoorten). De criteria voor ontheffingsverlening zijn eender aan die van de Flora- en faunawet omdat de ontheffingsgronden van de Vogel- en Habitatrichtlijn gelijk zijn gebleven. Het nationaal recht staat het niet toe om hiervan af te wijken.

2.3 Rode lijst

De Rode lijst met bedreigde soorten is eind 2004 gepubliceerd in de Staatscourant en voor een deel in 2009 herzien. Aan de op deze lijst genoemde soorten komt bescherming toe voor zover zij vallen onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet.

Tussen de Flora- en faunawet en de Rode lijsten bestaat geen formele relatie. Alleen op basis van "gunstige staat van instandhouding" kunnen bij beschermde Rode lijstsoorten "zwaardere" randvoorwaarden gelden ten aanzien van mitigerende en compenserende maatregelen dan voor algemene soorten. Zo zal het bij zeer algemeen voorkomende soorten die niet afnemen in aantal (geen Rode lijstsoort) relatief eenvoudig zijn om aan te tonen dat de "gunstige staat van instandhouding" niet in het geding komt. Voor soorten met een beperkt verspreidingsbeeld en die afnemen in aantal (soorten die wél op de Rode lijst staan) is een uitgebreide effectenstudie wenselijk. Voor deze soorten geldt namelijk de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats. Dit artikel is derhalve ook gericht op het voorkomen van doden en verwonden van algemene soorten. Onder de Nieuwe Wet natuurbescherming zijn een aantal Rode lijst soorten gekomen. Op deze manier wordt nader invulling gegeven aan de bescherming van soorten die in aantal en/of verspreiding afnemen.

3. METHODE

Op donderdag 2 juni 2016 is een bezoek gebracht het plangebied en de directe omgeving. Gedurende dit bezoek is het plangebied en de directe omgeving beoordeeld op het mogelijk voorkomen van beschermde planten- en diersoorten aan de hand van aanwezige ecotopen en sporen. Er is beperkt gebruik gemaakt van bestaande verspreidingsgegevens om het (potentieel) voorkomen van beschermde soorten te bepalen omdat deze via o.a. www.waarneming.nl worden beheerd voor een veel groter gebied. Overige waarnemingen worden tevens bewaard voor een groot gebied, namelijk op kilometerhok niveau zoals weergegeven op www.telme.nl en op een nog groter schaalniveau in verspreidingsatlassen.

4. RESULTAAT INVENTARISATIE EN BEOORDELING

4.1 Bestaande gegevens

In het kader van de soortbescherming zijn in een gebied rond het plangebied een viertal onderzoeken uitgevoerd. Deze onderzoeken beslaan niet het hele plangebied van fase 2 van Honderdland te Westland. Het betreft een tweetal onderzoeken voor delen van het bedrijventerrein (a, b) en een tweetal onderzoek voor nieuwe afslag vanaf de Maasdijk (c,d).

- a. Een verkennend onderzoek uit 2015 in het kader van Ff-wet voor het centrale deel van bedrijventerrein Honderdland (Adviesbureau Mertens, 2015).
- b. Een gericht veldonderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten ter plaatse van de afslag en het bedrijventerrein (Regelink, 2015 (Concept)).
- c. Een verkennend onderzoek uit 2015 in het kader van Ff-wet voor de afslag van gemotoriseerd verkeer (Adviesbureau Mertens, 2015).
- d. Een gericht veldonderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten ter plaatse van en direct rond de afslag van gemotoriseerd verkeer (Adviesbureau Mertens, 2016).

Sinds deze onderzoeken is het gebied niet wezenlijk gewijzigd behoudens sloop kassen. Voor een omschrijving van dit gebied wordt dan ook verwezen naar deze onderzoeken.

Vleermuizen

Gedurende de gerichte veldonderzoeken (Regelink, 2015, Adviesbureau Mertens, 2015d) zijn vier soorten vleermuizen vastgesteld. Het betreft: ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en gewone dwergvleermuis. Al deze soorten werden foeragerend aangetroffen. Van gewone dwergvleermuis is een verblijfplaats van een enkel dier vastgesteld onder een daklijst van een noordwestelijke gevel aan de Maasdijk 7. Vliegrouden zijn niet aangetroffen. Ter plaatse van deze woningen aan de Maasdijk is bedrijventerrein voorzien. Deze verblijfplaats gaat derhalve verloren. Hiervoor is ontheffing Flora- en faunawet vereist en vanaf 1 januari 2017 ontheffing van de Nieuwe Natuurwet.

Broedvogels

Door Regelink (2015) wordt melding gedaan van 34 vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus in het plangebied van het bedrijventerrein en de afslag. De nesten van de huismus worden gerekend als een vaste rust- en verblijfplaatsen (LNV, 2009a,b). Het is aannemelijk dat het beleid ten aanzien van de vaste rust- en verblijfplaatsen wordt voortgezet onder de Nieuwe Natuurwet en derhalve ook hiervoor ontheffing is vereist als het plan na 1 januari 2017 wordt uitgevoerd.

Het voorkomen van algemene broedvogels is daarnaast vastgesteld in de vorm van bijvoorbeeld merel, roodborst, winterkoning, meerkoet, waterhoen en wilde eend. In verband met het voorkomen van algemene broedvogels is het noodzakelijk om te werken buiten het broedseizoen of op een manier dat de vogels niet tot broeden komen. Op deze manier kan worden voorkomen dat nesten en eieren worden geschaad.

Vissen

Door Regelink (2015) verschillende soorten vissen waargenomen waaronder matig beschermde kleine modderkruiper en de zwaar beschermde bittervoorn. De watergangen zijn zeer geschikt voor verschillende vissen. Van de omgeving is bekend dat de bittervoorn en kleine modderkruiper voorkomen. Met de plannen zal de situatie voor de kleine modderkruiper en bittervoorn veranderen. Op grond hiervan is ontheffing van de Flora- en faunawet vereist omdat de werkzaamheden zonder gerichte maatregelen zullen resulteren in doden en verwonden van de bittervoorn. Een ontheffing is niet nodig na 1 januari 2017, na het van kracht worden van de Nieuwe Natuurwet. De zorgplicht blijft echter van kracht, vandaar dat gedurende de uitvoering van de werkzaamheden na 1 januari 2017 ook moet worden voorkomen dat kleine modderkruiper en bittervoorn worden gedood of verwond. Dit betekent dat gewerkt moet worden

vanaf één zijde waardoor vissen kunnen ontsnappen. Daarnaast dient niet gewerkt te worden buiten de kritieke periode van de kleine modderkruiper en bittervoorn; dit betreft de voortplantingsperiode en de winter.

Overige soorten

Uit geen van de onderzoeken (Adviesbureau Mertens, 2015a,b,c, Regelink, 2015) blijkt dat er een kans is op het voorkomen of de aanwezigheid van overige matig of zwaar beschermde soorten.

4.2 Flora

Het plangebied is gedeeltelijk verhard (bebouwing, kassen en bestrating). Het voorkomen van beschermde planten wordt hierin uitgesloten. De aanwezige muren zijn te droog voor muurplanten of ongeschikt. Een deel van het gebied ligt braak als gevolg van de sloop van kassen e.d. Hierin wordt tevens het voorkomen van beschermde plantensoorten uitgesloten. De oevers en bermten zijn het pioniersstadium niet ontgroeid. Derhalve kan ook hierin het voorkomen van beschermde planten worden uitgesloten. Gedurende het verkennend veldonderzoek op donderdag 2 juni 2016 zijn ook geen beschermde plantensoorten vastgesteld. Op grond hiervan wordt het voorkomen van beschermde plantensoorten uitgesloten.

4.3 Vleermuizen

Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen kan niet worden uitgesloten. Door Regelink (2015) is een verblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Het plangebied van fase 2 van Honderdland te Westland is echter groter dan het onderzochte gebied door Regelink (2015). In de woningen zijn gaten of openingen vastgesteld die in potentie geschikt zijn als kolonie- en/of paarplaats van gebouwbewonende vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis of laatvlieger. De woningen aan de Maasdijk blijven echter behouden en derhalve worden op voorhand geen effecten voorzien. Binnen het plangebied zijn echter ook (bedrijfs)woningen gelegen. Deze woningen worden gesloopt en hebben potenties voor de aanwezigheid van kolonies en paarplaatsen. Het ontbreekt verder aan geschikte bomen waarin vleermuizen zich kunnen ophouden. De kassen en aanverwante bedrijfsgebouwen zijn ongeschikt voor vleermuizen om zich in op te houden. Effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen in de (bedrijfs)woningen kunnen derhalve niet worden uitgesloten.

Voor overwinteringsplaatsen is de bebouwing niet geschikt omdat de gebouwen te droog zijn en te veel aan temperatuurveranderingen onderhevig zijn. Geschikte invliegopeningen ontbreken tevens waardoor de toegang ontbreekt.

Gelet op het feit dat er in potentie verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen zijn en ook zijn vastgesteld, zijn de daaraan gekoppelde vliegroutes niet uit te sluiten. Aan de randen van kassen kunnen vleermuizen zich oriënteren. Ook de watergangen zijn lijnvormige landschapselementen die vleermuizen kunnen gebruiken als vliegroute. Kassen worden gesloopt en watergangen worden verlegd. Effecten op vliegroutes kunnen derhalve niet worden uitgesloten.

Het voorkomen van migratieroutes wordt uitgesloten omdat grootschalige landschapselementen zoals dijken en rivieren niet aansluiten op het plangebied van fase 2 van Honderdland te Westland.

Met de realisatie van de plannen zal het gebied van vorm veranderen. Er is aangetoond dat in (zie paragraaf 4.1) vier soorten vleermuizen foerageren. Het plangebied is derhalve nu van waarde als foerageergebied. Mogelijk verandert deze functie als gevolg van de complete metamorfose van het gebied. Een wezenlijke verandering zal echter niet optreden. Effecten op de foerageermogelijkheden van vleermuizen worden uitgesloten.

4.4 Overige zoogdieren

Het is mogelijk dat ter plaatse van het plangebied de huismuis en bruine rat leven. Deze soorten zijn niet beschermd. Gelet op grote mate van verharding van het plangebied en, ligging in stedelijk gebied en de beschoeide oevers, wordt het voorkomen van matig of zwaar beschermde zoogdieren uitgesloten. Mogelijk bevinden zich plaatselijk wel huisspitsmuis, mol, veldmuis en bosmuis. Voor deze algemene soort bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet.

4.5 Broedvogels

De aanwezigheid van algemene broedvogels in de woningen en in de tuinen van de te slopen woningen is mogelijk. De woningen zouden tevens vaste nesten van huismus en gierzwaluw kunnen herbergen. De huismus is vastgesteld gedurende het bezoek op donderdag 2 juni 2016 in de directe omgeving van de te slopen woningen. De Flora- en faunawet ziet toe op de bescherming van gebruikte nesten en nesten die jaarrond of jaarlijks worden gebruikt; deze zijn ook buiten het broedseizoen beschermd. Sinds de zomer van 2009 heeft het bevoegd gezag inzake de Flora- en faunawet een indicatieve lijst met jaarrond beschermde vogels gepubliceerd (LNV, 2009). De verblijfplaatsen van deze vogels zijn ook buiten het broedseizoen beschermd via de Flora- en faunawet (LNV, 2009). Op deze lijst staan de huismus en de gierzwaluw als soorten met vaste rust- en verblijfplaatsen.

De kassen en aanverwante bedrijfsgebouwen zijn ongeschikt voor huismus en gierzwaluw om zich in op te houden. In het gebied ontbreekt het verder aan vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen. Geschikte nestelmogelijkheden ontbreken.

Het voorkomen van overige broedvogels ter plaatse van het plangebied van fase 2 van Honderdland te Westland is mogelijk. Er broeden er algemene soorten zoals merel, zwartkop, roodborst en winterkoning, meerkoet en waterhoen. In verband met het voorkomen van deze algemene broedvogels is het van belang om de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen of op een manier te werken dat vogels niet tot broeden komen. Ten tijde van onderhavig verkennend veldonderzoek op donderdag 2 juni 2016 werden foeragerende halsbandparkieten aangetroffen. Deze soort is niet beschermd en het voorkomen hiervan heeft derhalve geen procedurele betekenis.

4.6 Amfibieën

Gelet op het feit dat het plangebied pioniersecotoop omvat en er ook diverse soorten wateren voorkomen is er potentieel leefgebied voor de rugstreeppad. De rugstreeppad komt, op basis van verspreiding, echter niet voor in en rond het plangebied in het westland. Dit blijkt uit Cremers & Delft (1999) en waarneming.nl. Op grond hiervan kan het voorkomen van deze pad worden uitgesloten. De huidige afstand tot bekende vindplaatsen is daarnaast te groot om rugstreeppadden aan te trekken. Populaties komen voor in de duistroom en in de Europoort. Overige matig en zwaar beschermde soorten komen tevens niet voor op basis van regionale verspreiding en aanwezige ecotopen.

De natuurlijke delen zijn leefgebied voor de middelste groene kikker, bruine kikker en gewone pad. Deze soorten zijn licht beschermd en niet bedreigd. Voor deze licht beschermde soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet.

4.7 Vissen

In het plangebied liggen diverse sloten die geschikt zijn voor vissen; de waterdiepte en breedte vormen voldoende leefruimte. Bittervoorn, biermpje en kleine modderkruiper kunnen in potentie voorkomen. Sinds 2012 valt biermpje onder de Visserijwet. Doordat er werkzaamheden gaan plaatsvinden aan de watergangen, kunnen effecten niet op voorhand worden uitgesloten. Een ontheffing is niet nodig na 1 januari 2017, na het van kracht worden van de Nieuwe Natuurwet. De zorgplicht blijft echter van kracht, vandaar dat gedurende de uitvoering van de werkzaamheden na 1 januari 2017 ook moet worden voorkomen dat kleine modderkruiper en bittervoorn worden gedood of verwond. Dit betekent dat gewerkt moet worden vanaf één zijde waardoor vissen kunnen ontsnappen. Daarnaast dient niet gewerkt te worden buiten de kritieke periode van de kleine modderkruiper en bittervoorn; dit betreft de voortplantingsperiode en de winter.

4.8 Reptielen

Gezien de huidige inrichting ten opzichte van de verspreiding van reptielen (zie Ravon.nl), de ligging en de aanwezige ecotopen (verhardingen) kan de aanwezigheid van reptielen worden uitgesloten.

4.9 Overige

Gezien de huidige aanwezige ecotopen kan de aanwezigheid van beschermde geleedpotigen en mollusken (o.a. brede geelgerande waterroofkever en zeggekorfslak) worden uitgesloten.

5. SAMENVATTENDE CONCLUSIE

Er is het voornemen voor de realisatie van bedrijventerrein Honderdland fase 2 te Westland. Deze activiteiten zou kunnen samen gaan met effecten op planten- en diersoorten die beschermd zijn via de Flora- en faunawet of via de Nieuwe Wet natuurbescherming. Op grond hiervan is een verkennend actualiserend veldonderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten.

Er komen algemene broedvogels voor. In verband met het voorkomen van algemene broedvogels is het noodzakelijk om te starten met werken buiten het broedseizoen of te werken op een manier dat vogels niet tot broeden komen.

Verder kan het voorkomen van de matig beschermde kleine modderkruiper en de zwaar beschermde bittervoorn niet worden uitgesloten. Effecten op deze soorten kunnen dan ook niet worden uitgesloten omdat watergangen worden gedempt dan wel aangepast. Op grond hiervan is ontheffing van de Flora- en faunawet vereist als werkzaamheden aan de wateren worden uitgevoerd voor 1 januari 2017. Dit betekent dat op een bepaalde manier moet worden gewerkt en buiten de kritieke periode van de kleine modderkruiper en bittervoorn (april t/m september en gedurende ijs). Een ontheffing is na 1 januari 2017 niet meer vereist, maar op grond van de zorgplicht van de Nieuwe Wet natuurbescherming dient de beschreven werkwijze wel opgevolgd te worden. De onderzoeksplicht vervalt dan tevens.

Tabel 1. Overzicht van de mogelijk aanwezige en vastgestelde (Adviesbureau Mertens, 2015, Regelink, 2015) matig en zwaar beschermde soort(groep)en in het plangebied van Bedrijventerrein fase 2 van Honderdland te Westland.

	Aanwezigheid		Consequenties	
	Vastgesteld eerder onderzoek*	Quick scan	Maatregelen	Gericht onderzoek
Flora	-	-	-	-
Vleermuizen				
Foerageergebied	Marginaal	Marginaal	-	-
Vliegrouetes	Geen	Mogelijk	Nieuwe oriëntatie	Gericht onderzoek
Verblijfplaats	Gewone dwergvl. Maasdijk 7	Zomer verblijfplaatsen	Ontheffing en alternatieven	Gericht onderzoek resterende woningen**
Overige zoogdieren	Geen	Geen	Geen	Geen
Broedvogels				
Vaste plaatsen	Huismus	Gierzw., huismus**	Maatregelen en ontheffing	Gericht onderzoek
Overige	Diverse	Overige soorten	Werken buiten broedseizoen	Geen
Amfibieën	Geen	Geen	Geen	Geen
Vissen	Geen	Kleine modderkruiper en bittervoorn	Werken buiten kritieke periode en vanaf één zijde	Geen; werkzaamheden uitvoeren na 2016
Reptielen	Geen	Geen	Geen	Geen
Overige	Geen	Geen	Geen	Geen

* In een klein deelgebied ter plaatste van en direct rond fase 2 van Honderdland te Westland.

** Ter plaatse van en rond de te slopen woningen in het gebied.

Het voorkomen en effecten op vleermuizen (vliegroutes), huismus, gierwaluw en rugstreepad kan niet worden uitgesloten. Op grond hiervan is het noodzakelijk dat een gerichte inventarisatie wordt uitgevoerd naar het voorkomen en het eventuele terreingebruik van vleermuizen, vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen en de rugstreepad. Pas na afronding van deze inventarisatie kan worden bepaald of ontheffing Flora- en faunawet vereist is en onder welke voorwaarden deze kan worden verkregen. Het ontheffingen beleid wordt voor vleermuizen, huismus, gierwaluw en rugstreepad voortgezet onder de Nieuwe Wet natuurbescherming.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Literatuur

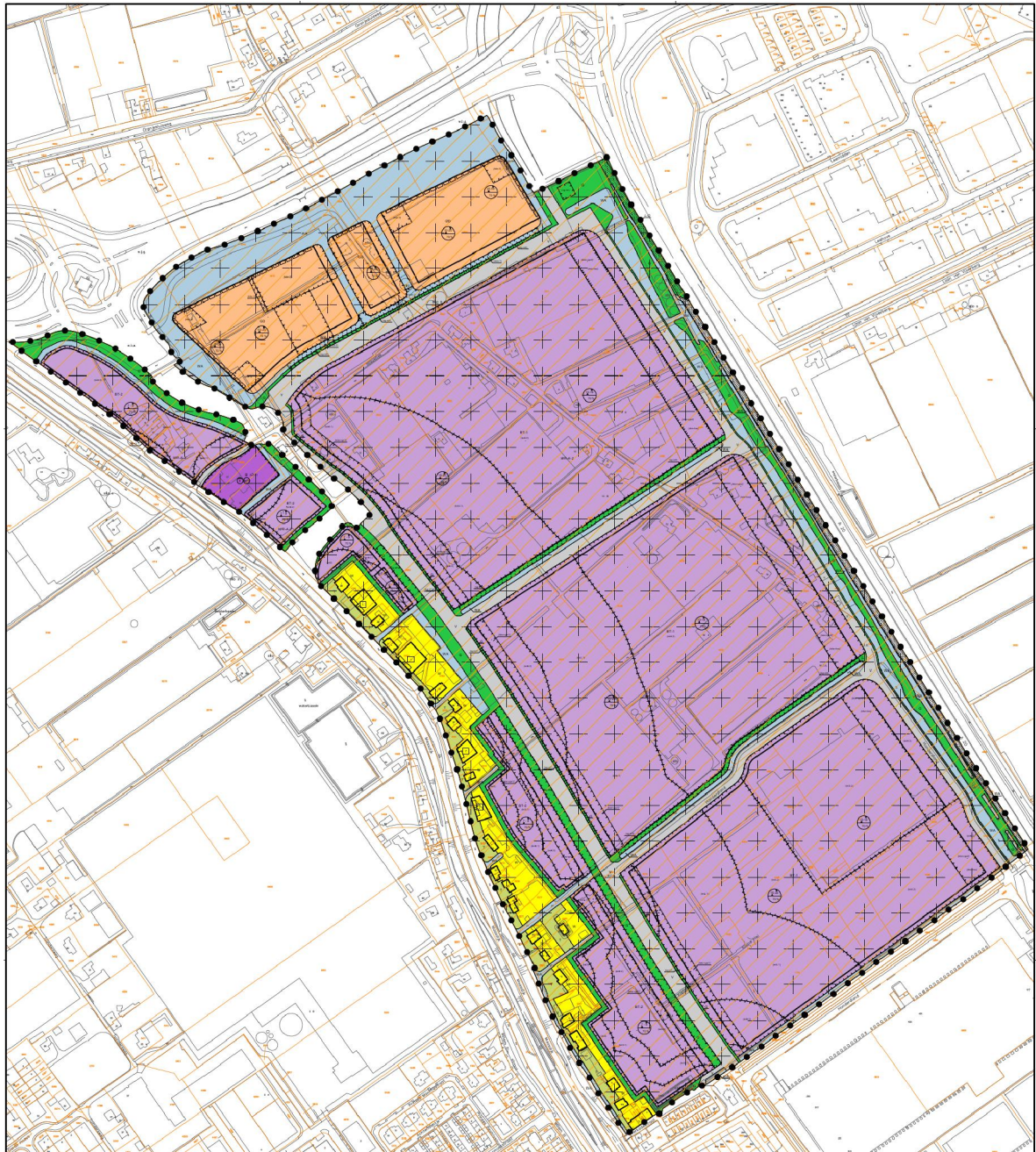
- Adviesbureau Mertens, 2015. Quick scan Flora- en faunawet Eiland 1 Honderdland fase 2 te Westland. Wageningen, 1-11.
- Adviesbureau Mertens, 2015. Quick scan Flora- en faunawet Afslag Maasdijk te Westland. Wageningen, 1-11.
- Adviesbureau Mertens, 2016. Veldonderzoek beschermde soorten ter plaatse van en direct rond Afslag Maasdijk te Westland. Wageningen, 1-10.
- Bink, F.A., 1992. Ecologische Atlas van de dagvlinders van Noordwest-Europa. Schuyt en Co Uitgevers en Importeurs BV, Haarlem.
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., Laar. V. van, Smeenk, C., Thissen, J.B.M., 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. KNNV 1-336.
- Cremers, R., Delft, J., 1999. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV-Uitgeverij.
- EEG, 1979. Richtlijn 79/43/EEG inzake het behoud van de Vogelstand. Publicatieblad Europese Gemeenschap, nummer L. 103.
- EEG, 1992. Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van wilde flora en fauna. Publicatieblad van de Europese Gemeenschap, nummer L. 206/7.
- Gerstmeier, R., Romig, T., 1997. Zoetwatervissen van Europa, Tirion, Baarn, 1-368.
- Hustings, F., Vergeer, J.W., Eekelder, P., 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nationaal Natuurhistorisch Museum Leiden, SOVON, Beek-Upbergen, 1-584.
- Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W., 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV, Utrecht, 1-260.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen, 2009a. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van ELI (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen, 2009b. Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Ministerie van ELI (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2004. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2009. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten en diersoorten (Flora en Faunawet). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 402, 1-37.
- Regelink, 2015. Aanvullend onderzoek Honderdland, Maasdijk, in het kader van de Flora- en faunawet. Mheer, 1-21.
- SOVON, 1987. Atlas van de Nederlandse broedvogels.
- Nie, H.W. de, 1996. Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen. Media Publishing, Doetinchem, 1-151.
- Spikmans, F, Jong, T. de, 2006. Het waarnemen van zoetwatervissen, Nijmegen, 1-55.

Websites

- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGEN

1. PLANGEBIED

<p>Plangebied</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Plangrens <p>Enkelbestemmingen</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Bedrijf ■ BT-1 Bedrijventerrein - 1 ■ BT-2 Bedrijventerrein - 2 ■ Gemengd ■ Groen ■ Tuin ■ Verkeer ■ VVB Verkeer - Verbijfsgebied ■ WA Water ■ W Wonen <p>Dubbelbestemmingen</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Leiding - Olie ■ Waarde - Archeologie 2 <p>Gebiedsaanduidingen</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ geluidzone - industrie 	<p>Functieaanduidingen</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ bedrijf tot en met categorie 2 ■ bedrijf tot en met categorie 3.1 ■ bedrijf tot en met categorie 3.2 ■ bedrijf tot en met categorie 4.1 ■ bedrijf tot en met categorie 4.2 ■ kantoor ■ specifieke vorm van groen - ontsluitingsweg/lini 1 ■ specifieke vorm van groen - ontsluitingsweg/lini 2 ■ specifieke vorm van groen - ontsluitingsweg/lini 3 ■ specifieke vorm van groen - ontsluitingsweg/lini 4 ■ specifieke vorm van groen - ontsluitingsweg/lini 5 ■ specifieke vorm van groen - reclamemast ■ specifieke vorm van water - 1 ■ specifieke vorm van water - 2 ■ verkooppunt motorbrandstoffen zonder lpg <p>Bouwvlakken</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ bouwvlak 	<p>Bouwaanduidingen</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ specifieke bouwaanduiding - hoogteaccent ■ specifieke bouwaanduiding - 1 ■ specifieke bouwaanduiding - 2 ■ specifieke bouwaanduiding - 3 ■ specifieke bouwaanduiding - voorgevelzone 1 ■ specifieke bouwaanduiding - voorgevelzone 2 <p>Maatvoeringen</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 maximum aantal wooneenheden 80% maximum bebouwingspercentage (%) 8 maximum goothoogte (m) 18-30 minimum en maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%) <p>Figuren</p> <ul style="list-style-type: none"> □ gevelijn 	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>Westland Bedrijventerrein Honderdland fase 2</p> <p style="text-align: center;">N</p> <p style="text-align: center;">R</p> <p style="text-align: center;">BESTEMMINGSPLAN</p> <table border="0" style="width: 100%; font-size: small;"> <tr> <td>project</td> <td>081511.20150088</td> <td>vergesteld</td> <td></td> </tr> <tr> <td>formaat</td> <td>A6</td> <td>ontwerp</td> <td></td> </tr> <tr> <td>schaal</td> <td>1:2000</td> <td>voorstudie</td> <td>17-02-2016</td> </tr> <tr> <td>kaart</td> <td>1/1</td> <td>concept</td> <td>04-02-2016</td> </tr> <tr> <td>getekend</td> <td>L.D.</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>idn</td> <td>NL.IMRO.1783.BTHONDERDLF2-V001</td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p style="text-align: right; font-size: x-small;"> Rho ADVISORISCH VERLENENDE W www.rho.nl e info@rho.nl </p> </div>	project	081511.20150088	vergesteld		formaat	A6	ontwerp		schaal	1:2000	voorstudie	17-02-2016	kaart	1/1	concept	04-02-2016	getekend	L.D.			idn	NL.IMRO.1783.BTHONDERDLF2-V001		
project	081511.20150088	vergesteld																									
formaat	A6	ontwerp																									
schaal	1:2000	voorstudie	17-02-2016																								
kaart	1/1	concept	04-02-2016																								
getekend	L.D.																										
idn	NL.IMRO.1783.BTHONDERDLF2-V001																										

2. BEGRIPPEN

Baltsplaats	Plaats waar een vleermuis al roepend rondvliegt in de herfst en die doorgaans wordt verdedigd tegen andere mannetjes.
Foerageergebied	Een gebied waar een vleermuis of een groep van vleermuizen foerageert. Dat gebied wordt regelmatig bezocht door vleermuizen om in te foerageren en dat doorgaans meerdere foerageerplaatsen kent die langere tijd worden gebruikt.
Foerageerplaats	Plek (jachtplek) waar wordt gejaagd door vleermuizen. De plek kan in de directe omgeving van de kolonieplaats liggen maar ook kilometers verderop.
Kolonie	Groep vleermuizen (kleine groep mannetjes of meestal grotere groep vrouwtjes, soms gemengd (soorten, geslacht)) die in het voorjaar tot de herfst bijeen blijven. De groep kan zich vestigen in gebouwen (in spouwmuren of onder daklijsten e.d.) of bomen (spechtengaten, scheuren). Een groep vrouwelijke vleermuizen wordt ook wel aangeduid als een kraamkolonie. In zo'n groep worden jongen geboren en grootgebracht. Een kolonie maakt vaak gebruik van meerdere verblijfplaatsen die soms gelijktijdig worden gebruikt.
Migratieroute	Een vaste route van zomerverblijfplaats naar winterverblijfplaats en visa versa (zie ook vliegroute) of een route in een andere tijd; bijvoorbeeld tussen foerageerplaatsen.
Paarplaats	Territorium van territoriale mannetjes. Voor de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis is dit doorgaans te vinden in boomholten. Voor de laatvlieger en de dwergvleermuis is dit te vinden in gebouwen. Voor de watervleermuis is dit te vinden in bomen en later, tegen de winter, zijn ze te vinden in overwinteringverblijven. Het mannetje vormt een harem met meerdere vrouwtjes. De paartijd valt in de herfst (uitgezonderd de grootoorvleermuis waarbij het in april valt (vroeg voorjaar). De hier geschetste situatie van de paring wordt in dit rapport omschreven als "herfst situatie".
Verblijfplaats	Een object (huis, boom, bunker, grot, kast en dergelijke) waarin een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag of 's winters permanent).
Vliegroute	Route die door vleermuizen elke avond wordt gebruikt om van de kolonieplaats naar foerageergebied te vliegen en visa versa (zie ook migratieroute). Vrouwtjes met jongen keren soms midden in de nacht terug om de jongen te zogen en gebruiken dan de route. Vliegroutes liggen over het algemeen langs lijnvormige (landschaps)elementen als bomenlanen, huizenrijen e.d. De functies zijn beschutting bij winderig en koud weer, oriëntatie in verband met de echolotatie-geluiden en het vinden van voedsel.
Vorbijvliegend	Vleermuizen die voorbijvliegen, niet via een vaste route. Het betreft meestal zwervers of trekkers.
Zwermen	Direct na het uitvliegen, naar vooral voor het invliegen bij een kolonie zwemt een deel van de kolonie rond de kolonieplaats. Zwermgedrag is derhalve een indicatie voor een eventuele kolonieplaats.
Winterverblijfplaats	Een verblijfplaats waar in de winter een of meerdere vleermuizen in winterslaap (hybernation) gaan. Deze ruimte is doorgaans donker, heeft een hoge luchtvochtigheid en temperatuurwisselingen zijn nihil.

Zomerverblijfplaats Een verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is. In sommige gevallen vormen bijvoorbeeld mannetjes kleine groepjes.

Postbus 367
6700 AJ Wageningen
Tel: 0317-428694
Fax: 0317-450601